

ברכות ז. (שו בבינוניות) עד ח. (ש3 ברחבות)

ביאורי מושגים

הקב"ה מתגלה בעולם בשני שמות שם א-לוהים ושם אדנות, בקבלה דנים רבות ביחס שבין שתי השמות. השם א-לוהים מייצג את מציאותו של הבורא דרך הטבע והעולם, שם אדנות מייצג את מציאותו האין סופית של הבורא ואת ההתגלות שלו שלא דרך הטבע והעולם. פרשת הבריאה מובאת פעמיים בפרק א' בשם א-לוהות ובפרק ב' גם בשם הויה-אדנות. (עין אדם וביתו לגר"ד סלובייצ'יק) כשה' מתגלה למשה הוא אומר לו שהוא לא נגלה לאבות בשם אדנות אלא רק כשם א-לוהות - 'ושמי ה' לא נודעתי להם' למרות שה' לא נודע לו בשם זה הכיר אברהם אבינו את ה' בשם אדנות, ובכך היה האדם הראשון בהיסטוריה האנושית שעשה זאת!

1. בלעם ידע לכוון רגע זה. הקב"ה לא כעס בזמנו, כדי לא לתת לו הזדמנות לקלל אותנו.
2. ר' יהושע בן לוי ניסה לכוון את הזמן הזה כדי לקלל צדוקי שעשה צרות. אלא שברגע המכריע ריב"ל נרדם.

המסקנה של ריב"ל היתה שהקב"ה לא חפץ בקללה - 'ורחמי על כל מעשיו'!

יש זמן קצר שבו כביכול הקב"ה כועס,

ר' מאיר: הזמן הזה הוא בבוקר, כשהחמה זורחת וכל המלכים בעולם שמים כתריהם בראשם ומשתחיים לה!

התשובה של הבורא:

1. צדיק ורע לו - צדיק בן רשע.
נדחה - הקב"ה לא מעניש אדם על מעשי אבותיו אם הוא לא מתנהג כמוהם!

2. צדיק ורע לו - צדיק שאינו גמור, רשע וטוב לו - רשע שאינו גמור

משה רבינו ביקש מהקב"ה שיגלה לו את דרכי הנהגתו - 'הודיעני נא את דרךך' איך זה שיש צדיק ורע לו ורשע וטוב לו.

התנאים נחלקו האם הקב"ה נעתר לבקשה זו.

מה לעשות כשרואים רשעים שהשעה משחקת להם?
הצעה א': אם זה בענייני קדושה יש להתגרות בהם, בעניינים פרטיים - לא,
הצעה ב': אם השעה משחקת לרשע - לא להתגרות, אם לא - כן,
הצעה ג': אם המתגרה הוא צדיק גמור - יתגרה, אם לא - לא,

אמירות שונות

1. הכנעת הלב מועילה יותר מ100 מלקות,
2. אל תרצה את חברך בשעת כעסו,
3. ברכה של הקב"ה אפילו אם היא על תנאי - מתגשמת,
4. גדול שימוש התורה יותר מלימודה - והראיה אלישע בן שפט ששובח על כך שיצק מים לאלהיו,
5. עד אברהם - אף אחד לא קרא לבורא בשם אדנות (עין בביאור מושגים)
6. עד לאה (כשילדה את יהודה) - אף אחד לא הודה לה',
7. שמו של האדם משפיע על פעולותיו ומעשיו - 'אשר שם שמות בארץ',

קביעות בעניין בית הכנסת ותפילה

1. כל הקובע מקום לתפילתו - אויביו נופלים בפניו
2. כל שיש לו בית כנסת בשכונתו ולא מתפלל בו - נקרא שכן רע וגורם לו ולבניו גלות. מי שמשכים ומעריב לבית הכנסת - זוכה לאריכות ימים
3. מי שלא מתפלל בציבור - יש חשיבות שיתפלל באותו זמן שבו הציבור מתפללים,
4. הבורא לא מואס לעולם בתפילת ציבור!
5. לפני שמתחילים להתפלל יש להיכנס שיעור שני פתחים - להתנתק מהחוץ ולשכוח מהעולם הסובב.
6. על מה יש להתפלל: ר' חנינא - על מציאת אישה, ר' נתן - על תלמוד תורה, ר' נחמן - על המיתה, ר' יוחנן - על הקבורה,
7. מאז שחרב בית המקדש אין לו לקב"ה אלא 4 אמות של הלכה - לכן יש עניין להתפלל היכן שלומדים (כיוון ששם השכינה שרויה)